

VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 12 mei 2026

NR.: RI-26-01133

Onderwerp: Bestuursopdracht financiën	Agendapunt	
	Raadsvoorstel- nummer	
Voorstel: 1. Kennis te nemen van de analyse bestuursopdracht financiën 2. Vaststellen dat het College aan de bestuursopdracht financiën heeft voldaan 3. De categorie opschonen effectueren in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027 4. De categorie besparen effectueren in de meerjarenbegroting 2027 5. Het College de opdracht geven een vervolgaanpak te formuleren ten aanzien van de overige categorieën bezuinigen/ prioriteren en inkomsten genereren. Burgemeester en wethouders van Nederweert, De secretaris, De burgemeester, drs. J.C.T. (Johan) Bakens B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak		
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Franssen Team : Financiën Auteur : 		
Datum : 26 maart 2026 Bijlage(n) : 1. Bestuursopdracht financiën eindrapport 2. Bijlage Inzicht in taakvelden		

Rapportage bij raadsvoorstel RI-26-01133 Raadsvergadering d.d. 12 mei 2026

Voorstel

1. Kennis te nemen van de analyse bestuursopdracht financiën
2. Vaststellen dat het College aan de bestuursopdracht financiën heeft voldaan
3. De categorie opschonen effectueren in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027
4. De categorie besparen effectueren in de meerjarenbegroting 2027
5. Het College de opdracht geven een vervolgaanpak te formuleren ten aanzien van de overige categorieën bezuinigen/ prioriteren en inkomsten genereren.

Inleiding

De Raad heeft in de vergadering van 1 juli 2025 besloten tot de bestuursopdracht financiën. Met als achtergrond enerzijds de onzekerheid in de inkomsten van de rijksoverheid en de afhankelijkheid van de circulaire, en anderzijds de wens om aan de start van een nieuwe raadsperiode inzicht te hebben in een realistisch financieel perspectief.

Het blijft uitdagend om te balanceren tussen ambities en de beschikbare financiële middelen. Maatschappelijke ontwikkelingen vragen om investeringen en tegelijkertijd moet zorgvuldig omgegaan worden met de financiële mogelijkheden. Dat vraagt om een behoedzame en realistische benadering, waarbij keuzes weloverwogen worden gemaakt en risico's tijdig in beeld zijn gebracht.

De bestuursopdracht sluit daarmee aan bij de traditie van robuust financieel beleid van de gemeente Nederweert. Via een gestructureerde en uitgebreide aanpak zijn alle begrotingsprogramma's onderzocht, gesprekken gevoerd, vergeleken met referentiegemeentes en analyses gemaakt. Dat leidt tot een overzicht van mogelijke maatregelen voor de korte en (middel)lange termijn.

Met dit raadsvoorstel wordt een belangrijke eerste stap gezet richting het versterken van het financieel perspectief, maar dit biedt geen zekerheid dat de eerstvolgende meerjarenbegroting daadwerkelijk sluitend zal zijn. Dit vraagt om voorzichtigheid bij het interpreteren van de ogenschijnlijke financiële ruimte die met dit voorstel naar voren komt. Temeer vanwege going concern-ontwikkelingen die een stevige financiële impact kunnen hebben en die een rol spelen in elk begrotingsproces, waaronder CAO-ontwikkelingen. Daarnaast is met het raadsbesluit 'Ontwerp begroting Omgevingsdienst' in de raadsvergadering van februari 2026 een onttrekking gedaan uit de algemene reserve, vanuit het surplus. Volgens het raadsvoorstel en de bestuursopdracht financiën wordt bij financiële ruimte in het begrotingsproces gezien hoe de onttrekking uit het surplus van de algemene reserve, zodra mogelijk (deels) kan worden terug gestort.

De bestuursopdracht financiën heeft geleid tot een aantal maatregelen (categorie A opschonen en B besparen) die worden voorgesteld om door te voeren op korte termijn. Het betreft maatregelen op basis van historische begrotings- en realisatiecijfers en van financieel-technische aard. Daarnaast wordt voorgesteld om het college een vervolgaanpak te laten formuleren ten aanzien van de overige categorieën bezuinigen/ prioriteren en inkomsten genereren. Deze categorieën zijn gericht op de middellange termijn en bevat een aantal PM-posten en bandbreedtes die vragen om een vervolg. Het nieuwe College kan het vervolgtraject bezien in relatie tot het begrotingsevenwicht bij de meerjarenbegroting 2027 en verder.

Beoogd effect

Meer inzicht verkrijgen in de gemeentelijke meerjarenbegroting, met als doel het verbeteren van het structureel begrotingsevenwicht en het realiseren van een duurzaam meerjarig begrotingssaldo. Dit draagt bij aan een duurzaam financieel beleid, een robuust meerjarig begrotingssaldo en aan de financiële positie in deze raadsperiode.

Argumenten

1.1 De analyse van de bestuursopdracht financiën geeft inzicht in mogelijke maatregelen en is oordeelvrij

In de analyse is zowel gekeken naar de baten en lasten van de gemeente Nederweert en focust zich primair op mogelijke maatregelen met een structureel effect. Hierbij zijn alle begrotingsprogramma's/ taakvelden onderzocht. De geïnventariseerde maatregelen zijn ingedeeld in de categorieën opschonen, besparen, bezuinigen, prioriteren en inkomsten genereren. En vervolgens is ingezoomd op de effecten (strategisch, maatschappelijk, organisatorisch en neveneffect) en zijn deze zo objectief mogelijk beoordeeld in laag, midden of hoog.

2.1 College heeft voorbereiding getroffen voor de nieuwe raadsperiode

De uitvoering is gestart op 1 september 2025 en de opleverdatum is conform toezegging aan de raad in het tweede kwartaal van 2026 opgeleverd. Gemeente Nederweert heeft altijd duurzaam en robuust financieel beleid gevoerd. De oplevering van de analyse bestuursopdracht financiën past in de lijn van dit beleid. Hiermee wordt inzicht gegeven in mogelijke maatregelen, die positief kunnen bijdragen het structureel meerjarig begrotingssaldo en het nieuwe College en de nieuwe Raad kunnen ondersteunen bij de uitoefening van hun rol. Een duurzaam begrotingssaldo biedt stabiliteit, waarbij ambities en middelen in evenwicht zijn.

3.1 De categorie (A) opschoning van budgetten kent een financieel-technisch karakter en heeft geen gevolgen voor de uitvoering van taken

In dit onderdeel van de analyse zijn historische begrotings- en realisatiecijfers onderzocht. Over budgetten waar sprake is van meerjarige onder uitputting, hogere inkomsten in de werkelijkheid, niet begrote inkomsten of wegvallen van incidenteel budget hebben gesprekken plaatsgevonden met de verantwoordelijken. Uit deze categorie ontstaat de volgende financiële ruimte.

Categorie A: Opschonen	2026	2027	2028	2029	2030
Onderuitputtingen	€ 162.410	€ 162.410	€ 162.410	€ 162.410	€ 162.410
Hoger gerealiseerde inkomsten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
BTW Compensatiefonds	€ 263.000	€ 263.000	€ 263.000	€ 263.000	€ 263.000
Wegvallen kosten implementatie			€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal	€ 475.410	€ 475.410	€ 485.410	€ 485.410	€ 485.410

Uit de analyse blijkt dat er bij 18 budgetten gedurende de afgelopen drie jaar sprake is van structurele onderuitputting, variërend van € 2.500 tot € 25.000. Daarnaast zijn bij 2 budgetten de gerealiseerde inkomsten structureel hoger dan begroot.

Verder kan de jaarlijkse afrekening van het BTW-compensatiefonds als begrotingspost aangemerkt worden. Voorheen werd deze uit voorzichtigheid niet begroot. Op basis van voorgaande jaren en een voorzichtigheidsmarge van 75% kan rekening worden gehouden met circa € 263.000 aan baten.

Tot slot wordt verwacht dat bij 2 budgetten in de toekomst ruimte ontstaat doordat implementatiekosten van de betreffende wetgeving wegvallen. Voor de Wet Openbare Overheid (WOO) betreft dit een besparing van € 10.000 vanaf 2028. Voor de Omgevingswet wordt dit effect pas vanaf 2032 verwacht, waarbij de omvang nog niet bekend is.

Een nadere toelichting van categorie A: opschonen treft u aan op pagina 7 Bijlage 1. Bestuursopdracht financiën eindrapport.

3.2 / 4.2 Voorzichtigheid blijft geboden, aangezien een sluitende meerjarenbegroting niet kan worden gegarandeerd

Met voorliggende besluitvorming (specifiek beslispunt 3 en 4) is het geen garantie dat de eerstvolgende meerjarenbegroting sluitend zal zijn. Dat is mede afhankelijk van het gemeentefonds.

Voorzichtigheid is hierbij geboden bij het claimen van de ogenschijnlijke financiële ruimte die in dit voorstel gecreëerd wordt. In Q1 2026 is namelijk is met het raadsbesluit 'Ontwerp begroting Omgevingsdienst' (RI-25-0115) een onttrekking gedaan uit de algemene reserve, vanuit het surplus. De toepassing van het surplus als structurele dekking, is het laatste redmiddel van de gemeente om de begroting meerjarig sluitend te maken. Randvoorwaarde van de bestuursopdracht financiën is dat het duurzaam meerjarig begrotingssaldo de definitie omvat dat er geen sprake is van inzet van het surplus van de algemene reserve. Dat betekent dat de eerdere onttrekking conform RI-25-0115 aangevuld dient te worden met € 590.000 voor 2028 en € 292.683 voor 2029 op moment dat de financiële dekkingruimte hiervoor ontstaat, zoals opgenomen in de financiële paragraaf van dat raadsvoorstel. Dit krijgt zijn uitwerking in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027.

3.3/ 4.3 Jaarlijks going-concern ontwikkelen leggen claims op de nog vrij te maken begrotingsruimte

Verder spelen de going-concern ontwikkelingen die een financiële dekking vragen, een rol in ieder begrotingsproces. Deze zijn substantieel van aard en er bestaat geen mogelijkheid om dit achterwege te laten. Het betreft dan bijvoorbeeld de CAO-gevolgen die leiden tot een stijging van de personeelskosten en de indexerende van kosten die de gemeente aan derden betaald als gevolg van de prognoses van de inflatie. De kengetallen die als input dienen van deze begrotingsposten worden jaarlijks ontleend aan de meicirculaire van het gemeentefonds en komen begin juni beschikbaar.

4.1 De categorie (B) besparen kent een financieel-technisch karakter en heeft geen gevolgen voor de uitvoering van taken

In dit onderdeel van de analyse is met name gekeken naar het financieel beleid en de mogelijkheden daarin. Voorheen was de urgentie er niet om deze tegen het licht te houden. We hebben het hier dan specifiek over de financiële verordening, en de uitgangspunten voor de kadernota/ begroting. Om de maatregelen te effectueren in deze categorie zullen aanpassingen benodigd zijn in de financiële verordening in de vorm van het verruimen van afschrijvingstermijnen van bepaalde activa en het werken met een restwaarde (daar waar we tot heden altijd zijn uitgegaan van een restwaarde van € 0). Een korte toelichting hierop treft u aan in de analyse. In de uitgangspunten van de kadernota/ begroting zal het inrekenen van de ruimte in het BTW compensatiefonds een plek gaan krijgen, eveneens als de aanpassing van de post onvoorzien. Uit deze categorie ontstaat de volgende financiële ruimte.

Categorie B: Besparen	2027	2028	2029	2030
Vervangen Software	-	-	-	€ 20.000
Verlagen post onvoorzien	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Werken met restwaarde	€ 150.486	€ 150.486	€ 150.486	€ 150.486
Langere afschrijvingstermijnen	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal	€ 196.486	€ 196.486	€ 196.486	€ 216.486

Binnen de voorgestelde maatregelen zijn meerdere mogelijkheden geïdentificeerd om structureel kosten te besparen. Zo kan het vervangen van de software voor Burgerzaken vanaf 2030 naar verwachting € 20.000 opleveren, waarbij de voorbereidingen hiervoor al zijn gestart.

Daarnaast kan de post onvoorzien administratief worden verlaagd van € 17.000 naar € 1.000, wat een besparing van € 16.000 oplevert. Hiervoor is een aanpassing van de financiële uitgangspunten in de begroting nodig.

Verder kan het hanteren van een restwaarde bij gebouwen met economisch nut, zoals het gemeentehuis, leiden tot lagere kapitaallasten. Uitgaande van een restwaarde van 20% resulteert dit in een besparing van € 150.486 tot en met 2030. Hiervoor moet de financiële verordening worden aangepast. Voor onderwijshuisvesting wordt deze mogelijkheid nog nader onderzocht.

Tot slot kan het verlengen van afschrijvingstermijnen extra voordeel opleveren. Hoewel dit grotendeels al is doorgevoerd, kan specifiek bij kunstgrasvelden de afschrijving van de onderlaag worden verlengd van 15 naar 30 jaar, wat een besparing van circa € 30.000 oplevert.

De afschrijvingsmethodiek is vastgelegd in de financiële verordening. Voor het effectueren van deze maatregel is bijstelling van deze verordening benodigd.

Een nadere toelichting van categorie B: opschonen treft u aan op pagina 8 Bijlage 1. Bestuursopdracht financiën eindrapport.

5.1 De aangeboden analyse vormt het startpunt voor een vervolgtraject

Het huidige College acht een vervolg van de bestuursopdracht financiën van belang. Vandaar dat de Raad middels dit voorstel het nieuwe College de opdracht geeft om invulling te geven aan het vervolgtraject. De noodzaak van een structureel begrotingsevenwicht blijft onverminderd groot. De vooruitzichten van de financiële situatie vereisen maatregelen om te blijven voldoen aan de wettelijke eisen van een sluitende begroting en om financiële risico's te beperken. Door het nemen van maatregelen wordt een solide basis gelegd voor een financieel gezonde toekomst. Dit doen we voor de korte termijn met beslispunt 2 (categorie A opschonen) en 3 (categorie B besparen). Daarnaast zijn er de categorieën C bezuinigen, D prioriteren en E inkomsten genereren. Deze categorieën zijn gericht op de middellange termijn en bevat een aantal PM-posten en bandbreedtes die vragen om een vervolg. Het nieuwe College kan het vervolgtraject bezien in relatie tot het begrotingsevenwicht bij de meerjarenbegroting 2027 en verder.

Kanttekeningen

1.1 De mogelijke maatregelen ten aanzien van categorie C/D Bezuinigen/Prioriteren en E Inkomsten genereren hangt samen met de vervolgaanpak op de middellange termijn

De prioritering van de maatregelen hangt nauw samen met de ambities van de nieuwe raad en het perspectief van de meerjarenbegroting 2027, waarin zowel de meicirculaire en septembercirculaire verwerkt worden.

3.1/ 4.1 Besluitvorming in de raadsvergadering van 12 mei 2026 is van belang voor het tijdig en zorgvuldig doorvoeren van de financiële effecten

Om de effecten van categorie A (opschonen) en categorie B (besparen) tijdig en zorgvuldig door te kunnen voeren is een raadsbesluit noodzakelijk. Zodoende kunnen deze maatregelen tijdig worden verwerkt in het proces van de eerstvolgende meerjarenbegroting.

5.1 De analyse vormt een goede basis om het vervolgtraject ten aanzien van categorie C/D Bezuinigen/Prioriteren en E Inkomsten genereren vorm te geven

Met alleen de analyse van de bestuursopdracht financiën wordt het structureel begrotingsevenwicht en het realiseren van een duurzaam meerjarig begrotingssaldo niet gegarandeerd. Dat is mede afhankelijk van autonome ontwikkelingen, het gemeentefonds en ambities in deze bestuursperiode.

Uitvoering

De uitvoering van beslispunten 3 en 4 worden door het College geëffectueerd in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027.

Het vervolgtraject van beslispunt 5 wordt door het College gezien in relatie tot de meerjarenbegroting 2027 en verder. De raad wordt daarover geïnformeerd.

Communicatie en participatie

Het auditcomité is gedurende het traject van de Bestuursopdracht financiën procesmatig bijgepraat over de voortgang in oktober, december 2025 en februari 2026.

Financiële gevolgen

De financiële effecten a.g.v. de uitvoering van beslispunten 3 en 4 worden door het College geëffectueerd in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027 en verder.

Bijlagen

1. Bestuursopdracht financiën eindrapport
2. Bijlage Inzicht in taakvelden

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Gezien het voorstel nr. BW-26-06041 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 31 maart 2026

Besluit

1. Kennis te nemen van de analyse bestuursopdracht financiën
2. Vaststellen dat het College aan de bestuursopdracht financiën heeft voldaan
3. De categorie opschonen effectueren in berap 2-2026 en de meerjarenbegroting 2027
4. De categorie besparen effectueren in de meerjarenbegroting 2027
5. Het College de opdracht geven een vervolgaanpak te formuleren ten aanzien van de overige categorieën bezuinigen/ prioriteren en inkomsten genereren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Raadsvergadering d.d. 12 mei 2026,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

L. (Loes) Janssen

B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak